

Pistekirjoitukseen liittyviä viittomia

Pistekirjoitus = perustuu kuudesta pisteestä muodostuvaan suunnikkaaseen. Toiselta nimeltään Brailin kirjoitus. (Hietaketo-Vieno, Kaartovaara, Mäntylä, Pyötsiä & Salo 2000, 88.)

Pistekirjoituksen lukeminen = Pistekirjoitusta luetaan etusormen, keskisormen ja nimettömän sormenpäillä, tunnustellen pisteitä.

Kahden käden luketekniikka = Pistekirjoituksen lukemisen nopeuttamiseksi voidaan käyttää molempia käsiä lukemiseen. Vasen käsi aloittaa ja lukee keskelle, josta oikea käsi jatkaa lukemista rivin loppuun.

Pistekirjoituksen kirjoittaminen = Pistekirjoitusta kirjoitetaan yleensä pistekirjoituskoneella tai pistenäytöllä.

Harvaa harvalla = Pistekirjoitusteksti on kirjoitettu harvalla kirjainvälillä ja harvalla rivivälillä. Harva kirjainväli tarkoittaa, että kirjainten välissä on yksi ja sanojen välissä kolme välilyöntiä. Harva riviväli tarkoittaa, että teksti kirjoitetaan vain joka toiselle riville. (Hietaketo-Vieno ym. 2000, 30.) Tätä käytetään pistekirjoituksen opettelun alkuvaiheessa.

Tiheää harvalla = Pistekirjoitusteksti on kirjoitettu normaalilla kirjaintiheydellä ja harvalla rivivälillä. (Hietaketo-Vieno ym. 2000, 30).

Tiheää tiheällä = Pistekirjoitusteksti on kirjoitettu normaalilla kirjaintiheydellä ja normaaliin riviväliin. (Hietaketo-Vieno ym. 2000, 30). Tämä on normaali kirjoitusasu pistekirjoitukselle.

6-pisteinen järjestelmä = Pistekirjoituksen peruskuvio on kuudesta pisteestä muodostuva suunnikas, joka mahdollistaa 64 erilaista merkkiä. Yhdistämällä kahta tai useampaa merkkiä, pystytään kirjoittamaan samoja merkkejä, kuin mustakirjoituksella. (Hietaketo-Vieno ym. 2000, 32.)

8-pisteinen järjestelmä = Tietokoneeseen liitettyllä pistenäytöllä käytetään 8-pisteistä järjestelmää, joka vähentää yhdistelmämerkkien käyttöä (Hietaketo-Vieno ym. 2000, 26, 32).

Pistekirjoituskone = Pistekirjoituskoneella kirjoitetaan pistekirjoitusmerkkejä, se voi olla myös sähkökäyttöinen (Hietaketo-Vieno ym. 2000, 88).

Pistenäyttö = Tietokoneeseen liitettyllä pistenäytöllä pystytään lukemaan tietokoneen ruudulla oleva teksti pistekirjoituksella.

Aakkospalikka = Aakkospalikka on suurennettu versio 6- tai 8-pisteisestä järjestelmästä. Sitä käytetään, kun opetellaan kirjoittamaan pistekirjoituskoneella. Aakkospalikkaa kutsutaan myös pistekehikoksi ja pistepalikkaksi.

Pistekirjoitustaulu = Pistekirjoitustaulu on kuin kirjan kannet, joko metallista tai muovista tehdyt. Kannessa on aukkoja ja pohjassa on jokaisen aukon kohdalla kuusipisteinen kuvio. Paksuhko paperi laitetaan kansien väliin ja pistimellä painellaan pistekirjoitusmerkkejä. Tällä menetelmällä pistekirjoitusta kirjoitetaan oikealta vasemmalle ja valmis kirjoitus luetaan paperin toiselta puolelta. (Hietaketo-Vieno ym. 2000, 9, 90.)

Pistin = Metallinen pistin, jonka avulla painellaan pistekirjoitustaululla pistekirjoitusmerkkejä (Hietaketo-Vieno ym. 2000, 88). Pistintä voidaan kutsua myös naskaliksi ja pistiäiseksi.

Korjauspistin = Puinen "pyyhekumi", jolla painellaan pistekirjoitusmerkin virheelliset kohoumat alas (Hietaketo-Vieno ym. 2000, 86). Korjauspistin on toisilta nimiltään pistekumi, korjauspulikka ja pulikka.

Opetuslauta = Pistekirjoituksen opetuslauta on tarkoitettu pistekirjoituksen opetteluun. Sillä voi muodostaa 10 merkkiä kerrallaan. Perusrivi on a-j, jotka muodostetaan ylä- ja keskipisteillä eli 1-, 2-, 4- ja 5-pisteillä. Kun perusriviin lisätään 3-piste eli vasen alapiste, saadaan kirjaimet k-t. Kun perusriviin lisätään 3- ja 6-pisteet eli molemmat alapisteet, saadaan kirjaimet u-z. Braille kehitti kirjaimiston ranskan kielelle, niin w, å, ä ja ö poikkeavat tästä. (Näkövammaisten liitto ry, i.a.)

LÄHTEET:

Hietaketo-Vieno, Liisa; Kaartovaara, Marja-Leena; Mäntylä, Auli; Pyötsiä, Pia & Salo, Anneli 2000. Pisteet 2000: Pistekirjoituksen perusteet. Helsinki: Oy Edita Ab.

Näkövammaisten liitto ry i.a. Pistekirjoitusmerkistö. Viitattu 21.2.2017. Osoite